

ЖИТНО ЗЕРНО

БР. 6. СЕДЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА 1943

СЪДЪРЖАНИЕ:

Е.	Смисълъ на живота.
Д-ръ Ил. Стр.	Духовниятъ животъ.
Боянъ Боевъ	Лицето на човѣка.
Г. Н.	Що е регулация въ биологията.
П. М-въ	За изобразителнитъ изкуства.
Любомили	Проф. Ш. Рише върху шестото сътиво.
Ив. А. Изворски	Въ свѣтлината на Учителя.
Хансъ Тома	Сътворяването на човѣка.
Ек. М-ва	Стихотворение.
Б. К. Б.	Въ бедността Те познахъ (поема въ проза).
Отзиви, вести и книгописъ	Приказка
Du Maître	L'Amour envers Dieu.

S O M M A I R E

Е.	Le sens de la vie.
Д-р Н. Стр.	La vie spirituelle.
В. Боѣв	Le visage de l'homme.
Г. Н.	La régulation dans la biologie.
П. М-в	Des beaux arts.
Lubomili	Prof. Ch. Richet sur le sixieme sens.
Ив. А. Izvorski	Dans la lumière du Maître.
Hans Thoma	La création de l'homme.
Ек. М-ва	Vers
Б. К. Б.	Je T'ai connu (poème en prose).
Echos, nouvelles et livres nouveaux.	Une conte.
Du Maître	L'Amour envers Dieu.

сж объркали мѣстата имъ и като не знаятъ, кжде да ги турятъ, страдатъ. Мѣстото на житото презъ зимата е въ хамбара, а презъ пролѣтѣта — на нивата. Посѣте ли житото презъ зимата, то нищо нѣма да роди. Така е и съ Словото и Истината. Ако Словото и Истината не се приложатъ на своето мѣсто, не могатъ да внесатъ миръ въ душата на човѣка, нито свѣтлина въ ума и радостъ въ сърдцето му.

За да добие човѣкъ смисълъ, трѣбва да възлюби Истината. Когато възлюби Истината, човѣкъ влиза въ реалния свѣтъ, дето всичко е вѣчно и истинно. Докато живѣе въ нереалния, въ преходния свѣтъ, човѣкъ е въ сѣнката на Истината. Стремете се къмъ реалността, за да придобиете истинския животъ, истинското знание и истинската свобода. Истината е онова всемогъщо начало, което избавя човѣка отъ всички напасти. Истината разрешава всички спорни въпроси. Тя преодолява всички мъчнотии, всички слабости. Тя освобождава човѣка отъ робството и ограничението, отъ невежеството и насилието. Истината освобождава човѣка и отъ смъртѣта. Истината открива пътя къмъ любовта.

Единственото нѣщо, което дава смисълъ на живота е любовта. Тя повдига човѣшката мисълъ, човѣшките чувства, събужда сила, събужда тѣлото. Задъ човѣшката мисълъ седи любовта. Тя е първиятъ потикъ на Божествения животъ. Любовта е свѣтъ на всичките възможности. Само въ Любовта хората могатъ да се познаватъ и да се разбератъ.

Ако човѣкъ не е позналъ любовта, мъдростѣта и истината, той кжса връзката си съ корените на живота. Ако не обича живота, знанието и свободата, никой не може да го обича; ако не обича движението, учението и работата, никой не може да го обича. Той нищо не може да постигне. Да се радваме, че можемъ да се движимъ, да се радваме, че можемъ да се учимъ, да придобиваме знания. Да се радваме, че можемъ да работимъ, да влѣземъ въ връзка съ своите ближни. Човѣкъ работи и на този и на онзи свѣтъ. Който отива на онзи свѣтъ, трѣбва да е изработилъ нѣщо въ себе си и да го занесе тамъ. Въ това има сжщо голѣмъ смисълъ. Всѣки самъ трѣбва да облѣче своя умъ, своето сърдце, своята душа и своя духъ съ дрехи отъ най-красива и финна материя. Хората мислятъ, че Христосъ ще ги облѣче въ дрехите на спасението. Не, спасява се само онзи, който е готовъ да работи. Спасява се само онзи, който изработи нѣщо отъ себе си. Като отиде на оня свѣтъ, да занесе плода на своя животъ. Единъ отъ тия хубави плодове е смиренieto и службата на Първопричината.

Безъ Любовь и безъ обичъ нѣма спасение. Безъ Любовь никаква дреха не може да се изтъче. Любовта и обичѣта сж мощни сили, съ които Божиятъ Духъ работи. Красива е дрехата на безсмъртието, но тя трѣбва да се тъче съ любовь.

Мнозина искатъ да бждатъ Синове Божии. Само онзи може да бжде Синъ Божи, който е проводникъ на Божията Любовь. Той може тогава да бжде и ученикъ и учителъ, и майка и баща. Докато не стане проводникъ на Божията Любовь, човѣкъ нищо не може да постигне. Любовта ще внесе въ него животъ и движение, Мъдростѣта — знание и свѣтлина, а Истината — свобода. Любовта ще вложи въ душата му милосърдието, да помага на ближния си като на себе си.

И по липса на правилно разбиране, хората постоянно продължават да се питат — какъв е смисълът на човешкия живот. Отговорът е прост: Човек живее, за да си изработи права и чиста мисъл, да облагороди сърдцето си и да усили волята си. Чистата и права мисъл изключва всякакви тревоги и безпокойства. Защо трябва да се безпокои човек от това, което става в света? Има Един, Който царува в света. Това е Бог. Вървайте в Бога и служете като изпълните волята Му. Вървайте в живота, а не в неговите сѣнки. Вървайте в радостите и страданията като носители на Божиите блага. Здрави, бодри и работоспособни бъдете в света. Работете в вас и в света и предавайте благата на живота от един на друг. Така ще пренесете своите блага пред олтаря на Вселюбещия в полза на всички. И в най-тежките времена и условия ще Му служите. Ще Му служите с Любов. И цялото небе и цялата земя ще се радват на вашето служене. В това служене е пътят към вечния живот.

И ще разберете тогава единствения, велик смисъл на живота, изразен в стиха: „Това е животът вечен, да познае Тебе Единнаго, Истиннаго Бога и Христа, Когото си изпратил“, което ще рече: Това е животът вечен да познае Любовта, Мъдростта и Истината. Това е животът вечен, да познае, че Бог е Дух, Който царува навсякъде.

* * *

Духовният живот

Истинският духовен живот е работа, творчество — най-велика работа, най-динамично творчество. Той е сътрудничество с висшитъ сили на живата Природа. Той е съзнателно изживяване на всъщност отъ живота. Той е повече или по-малко едно съвършенство. Защото истинският духовен живот е озарен отъ лъчитъ на всеобхватната Любов, отъ свѣтлината на мировата Мъдростъ и отъ свободата и красотата на вѣчната Истина.

Мнозина мислятъ, че духовният живот е начетеност. Това е заблуда. Може човѣкъ да се натѣпкалъ съ блуткоститъ на хиляди романи и да си е останалъ първокласенъ невежа. Безъ съмнение, има една полезна начетеност. Тя е тази, която дава едно положително знание за живота и прави човѣка деенъ. Въ тази дейност човѣкъ се стреми да осигури не само за себе си блага, но мисли и за другитъ, за ближнитъ си. Отъ това гледище, голѣмъ процентъ отъ хората днесъ не биха могли да издържатъ изпитъ. Малцина сж тия, които мислятъ за другитъ. Това се дължи на личното, семейното, училищното и обществено възпитание. Всички издигатъ на най-голѣма висота култа къмъ себе си. Този богъ на себичността разрушава всички условия за духовенъ животъ, който въ своята сжщина е творческо единение съ всичко.

Обикновено, обаче, се счита, че хората на науката, философи и писатели, иматъ голѣмъ духовенъ животъ. Не може да се оспори, че мнозина измежду тия хора на съвременния „елитенъ“ свѣтъ на мисълта иматъ известенъ духовенъ животъ. Дребнитъ занимания, обаче, на повечето отъ тия хора, който, разбира се, допринасятъ за уредбата на материалния свѣтъ и култура, далечъ не представятъ духовенъ животъ. Защото духовният животъ обгрѣща самитъ въпроси на живота въ трепещата свѣтлина на една всеобща Любов, Мъдростъ и вѣчна Истина. А за тия нѣща болшинството учени, писатели и философи сж крѣгли невежи. Тѣ сж все специалисти и извънъ тѣхната „специалностъ“ се интересуватъ само отъ ядене и пиене. Не е, разбира се, случаятъ такъвъ съ всички хора отъ този елитенъ свѣтъ. Има измежду тѣхъ — а тѣ сж инѣкъ твърде много на брой — малко, обаче, въ сравнение съ болшинството отъ тѣзи срѣди, тѣ сж оставили тежки следи на истински духовенъ животъ въ своята писателска, научна и философска дейностъ. Тѣ сж епохални творци, тѣ раздвижватъ умоветъ, сърдцата и волитъ на хората. Трѣбва ли да ги изброяваме? — Излишно! Едно е характерно за тѣхъ — тѣ сж честни предъ себе си и предъ свѣта. Тѣ изнасятъ на своитъ близки това, което е дълбоко изживяно вътре въ тѣхъ, което е тѣхно убеждение и което безусловно съдействува за напредъка на човѣчеството.

Прочее, истинският духовен живот е живо убеждение и действителенъ животъ съобразно това убеждение. Въ това отношение, духовният животъ обхваща всички гѣнки на физическия, сърдеченъ, умственъ и душевенъ свѣтъ, съчетава ги въ едно хармонично цѣло и ги ръководи въ единенъ творчески пътъ, въ чиято основа лежи истинската реалностъ, която е по сжщина духовна. Реалността, обаче, об-

хваща и този свѣтъ, който е видимъ за насъ и ние го наричаме материаленъ, физически, и онзи невидимъ за насъ свѣтъ на силитѣ, който ние сме свикнали да наричаме съ общо име духовенъ свѣтъ, който въ себе си е сложно устроенъ — той обхваща свѣта на чувствата, на мислитѣ и на първичнитѣ, чисти душевни прояви.

Отъ гледището на това дълбоко убеждение, духовниятъ животъ е една съзнателна работа, която прониква въ глѣбинитѣ както на материалния, така и на духовния свѣтъ. Творческиятъ процесъ на тази работа започва съ разбирането и убеждението за сѣществуването на единъ разуменъ свѣтъ на Силитѣ, който е вѣченъ, както е вѣченъ ръководниятъ Разумъ въ битието. На обикновенъ езикъ сме свикнали да казваме, че сѣществувва другъ свѣтъ, невидимъ свѣтъ на душата, че сѣществувва задгробенъ свѣтъ и че сѣществувва душа и духъ и подразбираме, че тѣ сж вѣчни. Ето тукъ, отъ това съзнание, отъ тази съзнателна работа започва духовниятъ животъ. И отъ това начало се измѣня цѣлото разбиране на живота на духовния човѣкъ. Той вече не гледа на човѣка и на всички сѣщества, а сжщо и на цѣлата природа като нѣщо откъснато. За него всичко сѣществувашо има вътрешна родствена, братствена връзка. Така духовниятъ човѣкъ съгражда основитѣ на едно братско свѣтоглеждане въ живота, братско по отношение на всичко. Защото въ основата, въ сжщината на всичко седи вѣчното Разумно Начало, чиято негаснеща искра е душата, духътъ. Безъ това основно, свещено братствено разбиране за живота, безъ неговото действително живѣне нѣма истински духовенъ животъ, нѣма култура и творчество. Това е една жива мѣрка. Само тамъ, кждето имаме зачитане на живота на всичко като свещено, разумно и вѣчно нѣщо, само тамъ има култура и само тия хора могатъ да се нарекатъ културни. И само такава наука и писателски творчества, които сж проникнати отъ подобни свещени разбирания за духовното, разумно единство между всичко, сж истинско, полезно духовно творчество. Всичко друго служи на животинското, низшето въ човѣка и човѣшкия животъ, служи за разрушението на свѣта и живота.

Но свѣтътъ се пита отъ вѣкове: Сѣществувва ли наистина Богъ — този първиченъ, вѣченъ Разумъ, сѣществувва ли отвѣденъ свѣтъ, сѣществувва ли душа, духъ?

Това сж вѣчнитѣ въпроси на живота, вѣчнитѣ двигатели. И понеже досега свѣтътъ, хората не сж разрешили тия най-важни въпроси правилно, затова никога не сж се освободили отъ страдания, отъ недоразумения, тъмнина и ежби. Единственото нѣщо, което може да поправи живота на човѣка, на хората, това е правилното разрешение въпроса за вѣчната Истина — за Бога, за живота, за сѣществуването на единъ отвѣденъ, духовенъ свѣтъ, за сѣществуването на душата и духа. Защото тогава въ живота на човѣка навлиза свѣтлината и великата Разумностъ и животъ става по-добъръ, по-пълненъ, хармониченъ, съвършенъ.

Въ своя стремежъ да разреши въпроситѣ за вѣчната Истина, свѣтътъ е създалъ религиознитѣ учения, философиитѣ и наукитѣ. Ние считаме, че религиознитѣ учения, дадени презъ разни времена на човѣчеството, като извадимъ това, което е човѣшко, сж чисти Божествени откровения. Никой не може по свой начинъ да дойде до идеята за

Бога, ако самият този висш Разумъ не му се разкрие по единъ или по другъ начинъ. Богъ, първичниятъ Разумъ, Духътъ се проявява навсякъде, въ всяко дихание на живота. Пробудениятъ човѣкъ Го открива; съ това прониква въ тайните на битието. Въ тѣзи тайни може да се навлѣзе само съ свѣтлината на Божията Мъдростъ. А до нея се идва, колкото съ усилие, работа, постоянство, различаване и разбиране, толкова и по пътя на откровението. За всички религиозни учения, взети въ тѣхната първоначална чистота, съществуването на Бога, на отвѣдния свѣтъ и на душата е нѣщо абсолютно реално. По тѣзи въпроси тамъ не се спори. Въ религиозните учения се работи свободно съ понятията за Бога, за душата и духа. И презъ разни времена тѣзи първични сѣщини и идеи сж били обличани въ различни дрехи, по-малко или по-много удачни.

За истински религиозните хора, които въ сѣщностъ сж истински духовни хора, ученията на религиите за Бога, за душата и за отвѣдния свѣтъ не сж само философия, не сж само свѣтоглеждане. Тѣ сж една опитана реалностъ. Известна деградация въ развитието на човѣка го е направила слѣпъ, нечувствителенъ къмъ невидимото, къмъ туй, което сме свикнали да наричаме нематериално. Духовниятъ свѣтъ е динамичната страна на битието; той е свѣтъ на силите, които строятъ, организиратъ. Божествениятъ свѣтъ е свѣтъ на Разумното, което работи въ свѣта. Върху естеството на свѣта на душата, която е безгранична и която прониква въ всичко, религиозните учения, па и старите окултни доктрини, не говорятъ нищо. Знаино е само едно, че душата е искра Божия — сѣщностъ, която има всичките божествени особености. А тѣ сж неопредѣлими съ нашите физически и материални понятия. Душата е, въ всеки случай, ръководното начало въ човѣка, както Богъ е ръководното, разумно Начало въ битието, въ цялата Природа.

Разни сж пътищата и методите, по които религиозниятъ човѣкъ е идвалъ презъ епохите на миналото до познанието и опитността за душата и за съществуването на отвѣдния свѣтъ. (За Бога, вижъ статията въ бр. 4. отъ т. г. на сп. Ж. Зърно). Това е, все пакъ, една дълга практика, която отваря очите на човѣка, дава му нравствена сила и устой, поставя го въ връзка съ невидимите, творчески сили въ битието. Едно е безспорно, че всеки, който е желалъ да върви по пътя, трѣбвало е нѣщо — събитие въ живота, страдания или откровение — да му отвори очите и да се запита: Защо? Тогава почва да различава, да отдѣля нѣщата, да отдѣля семето отъ кжклицата, важното, същественото отъ неважното, несъщественото, съдържателното отъ празното. По пътя на различаването човѣкъ почва да вижда закономерностите, това, което е право, истинно, трайно, започва да опознава себе си и природата. И ето, пътятъ на познанието е пътъ на работа, пътъ на интензивна духовна работа, на духовенъ животъ. Човѣкъ започва да отхвърля отъ себе си всичко, което му е заслѣпило очите — почва да вижда ясно, всеки денъ все по-ясно и по-ясно. Почва да вижда това, което е разумно и трайно вѣчно, истинно, което представя основите на живота. А животътъ е добро, благо за всички. Човѣкъ започва да очисти себе си отъ всичко излишно, натрупано, отъ всичко, което го прави само едно грабливо животно; отъ всичко, което скверни самия

животъ, който е свещенъ и който е проявенъ навсѣкжде. Въ това очистиране, което върви едновременно външно и вътрешно, човѣкъ прави чуденъ разборъ на мислитѣ, на чувствата и на дѣлата си. Той дава мѣсто само на благороднитѣ отъ тѣхъ — тия, които вървятъ въ хармония съ светостта на живота; тия, които творятъ и издигатъ живота отъ едно вегетативно и животинско състояние въ едно съзнателно творчество, проникнато отъ единството и хармонията въ свѣта. Така по пътя на очистирането се стига до светостта въ живота. Пътятъ на религиозния подвигъ води до светостъ и чистота.

Светостта до сега се е схващала отъ повечето хора или като нѣщо невъзможно или като заблуждение за другитѣ и демагогия. Или още като доброта. Рѣдко нѣкои писатели сж ни описвали хора достигнали до светостъ и чистота — въ мисли, чувства и дѣла, които сж станали ръководни личности въ живота и сж били реформатори, въ положителенъ смисълъ, на живота на мнозина. Историята на религиитѣ ни дава твърде много случаи на свѣтиство, но едва ли може да се счита, че всички назовани поради разни причини, дори героически и войнствени прояви, сж били свети хора. Светостъ е досущъ практическо реализирано съвършенство. Светостта води къмъ дълбоко вътрешно единение и общение съ всичко живо, съ висшитѣ разумни сили (наричани още Сжщества), съ първичния Разумъ — Първопричината, Бога. Въ това огножение истинската светостъ и чистота е най-творческото и динамично състояние, което изживяватъ достигналитѣ до тамъ личности. Тѣ сж центъръ на сили и добродетели, които се лжчатъ щедро и разумно отъ тѣхъ. Защото тѣ идватъ въ връзка съ Първосилитѣ, които ръководятъ цѣлокупния животъ напредъ. Тѣзи, които достигатъ до това висше творчество, често ги зоватъ мистици (напоследъкъ думата мистикъ и мистицизмъ е твърде много покварена и употребена за всѣ какъвъ видъ захласъ). Бергсонъ (Двата извора на морала и религията) доказва, че мистицитѣ сж най-творческитѣ и динамични личности въ живота — изобщо фактори, които творятъ истинскитѣ основи на живота. А за чиститѣ и светитѣ самъ Христосъ ни дава най-великото опредѣление: „Чиститѣ по сърдце ще видятъ Бога“, казва Той. Това е най-голѣмото съвършенство, съ което практически би могълъ човѣкъ да се удостои.

Традицията въ религиитѣ не познава други по-висши представи за съвършенство отъ светостта и чистотата, съответно — личности светии. Има извънредно много заблуди, създадени за светитѣ хора, а схващанията за тѣхъ въ маситѣ — интеллигентни и прости, сж най-различни и чудновати. За насъ е, обаче, ясно, като се абстрахираме отъ всѣка чудатостъ по този въпросъ, че светостта и чистотата сж резултатъ на голѣма духовна дейностъ и животъ. Който не продължава да работи духовно върху себе си и живота, което ще рече да пази връзката съ живитѣ Сили въ природата и да бжде тѣхенъ изразителъ, той може отново да потъне въ калта на всѣкидневието. Светостта е пътъ, по който малцина вървятъ. Тя е пътъ на бърза еволюция, на голѣмо вътрешно напрежение и динамичностъ, защото е пътъ на вѣчно даване, себераздаване и любовъ къмъ всичко. А мнозинството върви бавно и предпочита винаги да взима. Загова живѣе постоянно въ ежби и разпри.

(Слѣдва)

Д-ръ Ил. Стр.

Лицето на човѣка

„Лицето на човѣка представлява онази частъ отъ вложения въ насъ божественъ капиталъ, която ние сме могли да вложимъ въ обращение“.

Учительтъ

Въпрѣки видимата еднаквостъ на биологичнитѣ закони, при които се изгражда тѣлото на човѣка, у всѣкиго ние виждаме конструктивно разнообразие. Фигурата на всѣки човѣкъ е свойствено различна отъ тѣзи на останалитѣ хора. Даже и при близнацитѣ, които поразяватъ по нѣкога съ приликата си, ние намираме разлика, както въ градежа на тѣлото, така и въ физиологичнитѣ му отправления. Особено различни едни отъ други сж лицата на хората. Когато се вглеждаме въ тѣлпата, за да търсимъ нашъ познатъ, търсимъ да видимъ лицето му. Говоримъ ли съ нѣкого, ние не снемеме погледъ отъ лицето, по което ние долавяме всичко, каквото то желае да ни изкаже. Радостъ, скръбъ, омраза или любовъ преминаватъ като единъ неуловимъ трепетъ по лицето на всѣкиго. Презъ това лице прозира нашето сърдце, нашиятъ умъ, нашата душа и най-последъ духътъ на всѣкиго отъ насъ. То е както матовото стъкло на фотографичния апаратъ, върху което се отразяватъ пречупенитѣ отъ лупата лъчи. Върху това стъкло влизатъ въ контактъ лъчитѣ отъ формитѣ, къмъ които е насоченъ апаратътъ и погледътъ на фотографа. Така че лицето представлява една частъ отъ нашето тѣло, върху която се отразява както външниятъ, така и вътрешниятъ свѣтъ на индивида. То е една приемателна и предавателна плоскостъ, която раздѣля два свѣта.

Коя е анатомио-физиологичната особеностъ, която дава такава характерностъ на лицето ни?

Въ анатомията на човѣшкото тѣло ние различаваме една импозантна нервна мрежа, която ржководи цѣлия физиологиченъ животъ на организма. Тази нервна система можемъ грубо да раздѣлимъ на три основни дѣла. Първиятъ дѣлъ, който ние намираме въ цѣлото животинско царство, е грѣбначниятъ мозъкъ. Нему се пада да ржководи всички рефлекторни прояви и функции на организмитѣ. Чрезъ неговитѣ центрове всѣко живо тѣло се нагажда спрямо условията, които живата природа предлага на живота. Вториятъ дѣлъ, който намираме развитъ едва въ по-висшитѣ животински форми, е стеблото на черепния мозъкъ. Този дѣлъ, който ние наричаме още продълговатъ мозъкъ, съдържа въ себе си всички главни ржководни станции — нервни центрове (ядки), които поддържатъ жизнения функционаленъ ритмъ на всички тѣлесни органи и системи. Благодарение на тѣзи центрове, всѣки органъ знае, кога и какъ да изпълни най-добре възложената му задача. Третиятъ дѣлъ, който е развитъ едва въ най-висшитѣ грѣбначни животни, а най-вече у човѣка, е мозъчната кора — сивото вещество на главния мозъкъ, или най-добре казано, самиятъ главенъ мозъкъ съ дветѣ си полусфери. Нему се пада ржководното право надъ всички органи, системи и клетки въ организма. Той може, така да се каже, да възпитава и обучава всѣка клетка. Чрезъ него психиката ни влиза въ контактъ съ физиологичнитѣ процеси на тѣлото. Тѣзи три дѣла сж

сжщевременно три степени на развитие на най-външния пластъ клетки (ектодермата) у зародишната клетка. На този пластъ клетки се пада задачата да предпазва тѣлото отъ външни влияния и сжщевременно да го свързва съ всѣка сила и енергия отъ срѣдата, при която се развива то. Така нервната система представлява едно проводно поле, по което протича инерваторната енергия на сжщата. Тази енергия преминава презъ тритѣ дѣла и свързва всѣка клетка съ мозъчното сиво вещество, а чрезъ него съ нашето съзнание.

Докато нервната енергия, предназначена да обслужва тѣлото ни, преминава презъ тритѣ дѣла на нервната система (главния мозъкъ, продълговатия и грѣбначния), тази която се отправя за лицевитѣ органи, се отвежда отъ съответни прѣки пжтища. Така ние различаваме 12 мозъчни нерва, които изхождатъ отъ продълговатия мозъкъ и тук-таки напушатъ черепната кухина. Първиятъ мозъченъ нервъ е мирисниятъ нервъ, вториятъ — зрителниятъ, третиятъ — очнодвигателниятъ, четвъртиятъ — очновъртещиятъ, петиятъ — триклоновиятъ сѣтивенъ лицевъ нервъ, шестиятъ — очносъбирателниятъ седмиятъ — моторно-лицевиятъ, осмиятъ — слуховиятъ, деветиятъ — езикоглътъчниятъ, десетиятъ — провлачениятъ органенъ, единадесетиятъ — добавъчниятъ и дванадесетиятъ — подезичниятъ нервъ. Отъ всичкитѣ само два (десетия и единадесетия) нѣматъ специално предназначение въ лицевата областъ. Отъ това можемъ да заключимъ, каква голѣма стойностъ възлага природата на лицето. Тукъ сж съсрѣдоточени напълно четири-тѣхъ сѣтива: мирисъ, зрение, слухъ и вкусъ. Петото сѣтиво — осезанието — е най-свършено пакъ на лицето — чрезъ осезателния лицевъ нервъ (петия).

Какво би представлявалъ човѣкъ отъ себе си, ако му липсваха сѣтивнитѣ органи? — Свѣтътъ на формитѣ предаденъ чрезъ свѣтлината, свѣтътъ на тоноветѣ, възприетъ чрезъ слуха, ни въвеждатъ въ видимия свѣтъ. Вкусътъ и мирисътъ ни запознаватъ съ скрититѣ качества на материята и ни ориентирватъ, кои отъ тѣхъ сж полезни и кои вредни за насъ. Осезанието ни дава сжщо твърде много белези за материята. Лицето чрезъ сѣтивнитѣ органи ни свързва съ околната срѣда. Ние можемъ да различимъ и окачествимъ проявенитѣ форми на природата, която ни въздействува посрѣдствомъ нашитѣ сѣтива и ни възпитава въ живота. Така щото върху лицето ни се отразява качеството на срѣдата тѣй, както върху матовото стѣкло на фотоапарата се изобразява околността. Задъ това стѣкло стои окото на фотографа — нашето „азъ“. Върху нашето матово стѣкло — лицето ни, се оглежда не само външниятъ видимъ свѣтъ, както е случаятъ при фотоапарата, но и настроенятия, състоянието, потикътъ който ние добиваме, когато външнитѣ дразнения ни въздействуватъ. Трептенията на мимичнитѣ мускули придаватъ това, което нашето сърдце и душа изживява, когато се свързва съ околния свѣтъ. Лицето като най-предна частъ на тѣлесната ни фронтална плоскостъ, има тази биологична стойностъ, че върху него и чрезъ него се свързватъ два свѣта: този на околната срѣда и този на нашето „азъ“. Самиятъ тонусъ на кожата, мускулнитѣ влакна и кръвоноснитѣ органи на лицето, говори за нашето душевно състояние и настроение. Съпоставени заедно, формитѣ на лицето съ мимичнитѣ движения на мускулатурата, даватъ вида или израза на индивида въ дадения моментъ. Всѣки лицевъ изразъ е проекция на

едно възприятие или вътрешно настроение. Радостта придава широта на лицето, гладкост на кожата, блъсъкъ въ очитѣ, червенина по странитѣ и общо проявление по лицевата плоскостъ. Докато омразата и ядътъ сгърчватъ формитѣ и ги правятъ мрачни, напрегнати, пълни съ отпадъчни секретни сокове. Но не само нашитѣ психични състояния намиратъ изразъ върху лицето ни. Всѣка физическа болка въ организма се отразява върху него. Болезненитѣ състояния на организма се придаватъ така поразително точно и характерно, че често отъ лицевия изразъ на болния лѣкарътъ може да познае, какво е физическото страдание.

Какъ става това предаване върху лицето ни? Седмиятъ мозъченъ нервъ, който ние казахме, че е моторниятъ лицевъ нервъ, инервира всички мимични мускули. Първичната нервна ядка на този нервъ лежи въ продълговатия мозъкъ, обаче импулситѣ на сжщата идватъ отъ противоположщата полусфера на главния мозъкъ. Така че въ движенията на мимичнитѣ ни мускули ние можемъ да намѣримъ съзнателни движения. Но не само това. Всѣка лицева половина получава нервни импулси и отъ съответната мозъчна половина. Единствено въ инервацията на този нервъ ние намираме една двойственостъ. Дветѣ мозъчни половини могатъ да влияятъ върху вида и движенията на лицевитѣ мускули. Освенъ това, ядката на нерва е въ връзка съ останалитѣ автоматични нервни центрове на продълговатия мозъкъ,

Затова мимикитѣ на лицевитѣ мускули могатъ да бждатъ и несъзнателни, рефлекторни дразнения. Както съзнателниятъ така и подсъзнателниятъ ни животъ намиратъ изразъ върху лицето. Съ други думи, въ лицевия ни изразъ се застъпватъ както несъзнателнитѣ физиологични явления на тѣлото, така и съзнателнитѣ мимични прояви. Затова Шилеръ казва: „Отъ говора на единъ човѣкъ можемъ да узнаемъ, за какъвъ той иска да бжде считанъ, обаче това, какъвъ е той въ действителностъ, трѣбва да търсимъ да узнаемъ отъ неговитѣ мимични движения, отъ неговото държание и движенията, които несъзнателно прави“. — „Отъ изразнитѣ движения, които сж винаги говоръ на душата, ние трѣбва да свикнемъ да отдѣляме и ония нѣми такива, които природата показва независимо отъ душевното ни разположение. Тѣ изразяватъ родовия видъ на лицето и криятъ задъ себе си действителната личностъ“. „Не е лесно да сложимъ граница между нѣмитѣ и говорещитѣ линии на лицето. Непрестанно съграждащата творческа и първична сила отъ една страна, а отъ друга временниятъ афектъ постоянно спорятъ върху лицето ни. Но събудениятъ духъ успѣва да си извоюва влияние върху всички тѣлесни движения. И може да достигне до тамъ, че да промѣни даже твърдо установенитѣ форми на природата чрезъ волевата си дѣятелностъ“. Затова отъ лицето на човѣка ние ще познаемъ неговата първична форма. Отъ формитѣ му ще разберемъ, колко е проявено това, което Богъ е вложилъ въ насъ. Отъ движенията на тѣзи форми ще схванемъ, какъ и за какво е употребено то. И най-после, доколко божественото въ насъ е надделѣло надъ низшата ни природа. Затова въ лицето си ние трѣбва постоянно да търсимъ и да откриемъ, до колко сме могли да я надраснемъ. Затова Учителътъ казва: „Започнете съ малко да растете. Ако въ единъ животъ вие можете да удължите носа си съ единъ милиметъръ, то можете да считате, че сте изпълнили възложената ви задача“.

Боянъ Боевъ

Що е регулация въ биологията?

Подъ регулация се разбира способността на организма да възобнови по най-целесъобразенъ и разуменъ начинъ правилния животъ при нарушение нормалнитѣ функции на клеткитѣ, тъканитѣ и органитѣ.

При какво да е въздействие върху организма — било като го поставимъ при неестествени условия, било като отстранимъ нѣкои части отъ него — той винаги реагира целесъобразно. Често организмътъ прибѣгва до най-остроумни преустройства въ своето тѣло, за да постигне своята целъ, т. е.: да създаде условия за най-добро задоволяване нуждитѣ на организма.

Регулаторна редукция

Ако премахнемъ внимателно грудкитѣ на картофитѣ отъ почвата, безъ да накърнимъ живота на растението, последното образува нови грудки по стѣбленитѣ възли. Въ мѣстата, дето се образуватъ надземнитѣ картофени грудки, ликодрѣвеснитѣ сночета изчезватъ, понеже сж вече излишни, ненуждни. Това изчезване на ненуждни или излишни части въ организма се нарича регулаторна редукция.

И тъй, когато отстранимъ нѣкои части на растението, то ги възобновява или създава други части, които поематъ сжщата служба и ако въ сжщото време, поради новитѣ условия на животъ, нѣкои тъкани или органи сж станали неизползуваеми, то тѣ се отстраняватъ, изчезватъ. Такава регулаторна редукция говори за разумността, която проявява организмътъ при всѣко външно въздействие върху него.

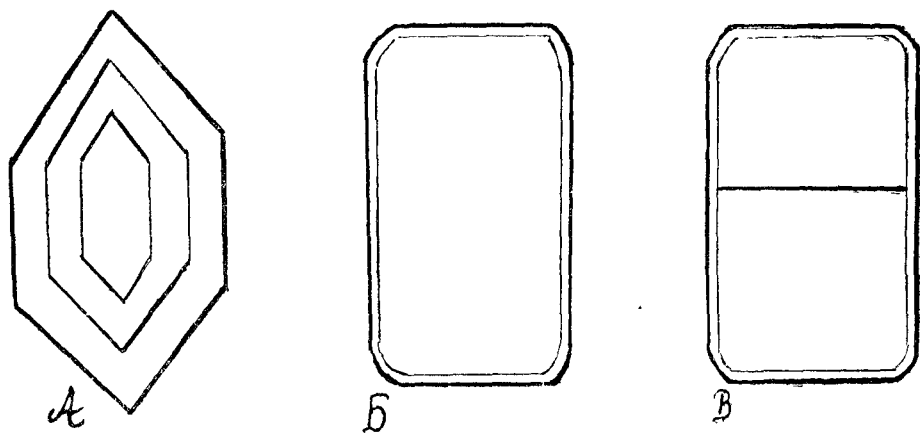
Превръщане дебелостеннитѣ клетки въ тънкостенни. Обездървеса- ване на клеткитѣ

Известно е, въ що се състои регенерацията. Това е възобновяване на отстраненъ органъ. Това възобновяване става чрезъ дѣлене на клеткитѣ на околнитѣ тъкани. Когато последнитѣ сж съставени отъ тънкостенни клетки, тѣ лесно се дѣлятъ, за да образуватъ новитѣ тъкани. Но въ нѣкои случаи околнитѣ тъкани сж силно диференцирани, напримѣръ, може да сж превърнати въ дрѣвесна или коленхимна тъкани, а тѣзи тъкани иматъ дебелостенни клетки. Знае се, че клетки съ силно задебелени ципи не могатъ да се дѣлятъ, за да образуватъ новитѣ тъкани, които сж нуждни при регенерацията. Тогава организмътъ прибѣгва до едно много остроумно сръдство, за да се избави отъ това трудно положение: той превръща дебелостеннитѣ клетки въ тънкостенни. Тѣ се подмладяватъ, идватъ въ младенческо състояние, като добиватъ тънки ципи, чрезъ което възстановяватъ своята дѣлителна способностъ. А това е необходимо, за да могатъ да образуватъ новитѣ тъкани, нуждни при регенерацията. Превръщането на силно диференциранитѣ клетки и тъкани въ тънкостенни е явление, което говори за единъ разуменъ

принципъ, който работи въ организма. Така се образува нова тъканъ, която дава редица нови тъкани: паренхимъ, ситовидни цеви и пр.

Интересенъ е следниятъ опитъ на Ф. Шилингъ въ 1923 година: той счупилъ клонъ на едно растение, обаче дветъ части на счупения клонъ не отдѣлили една отъ друга. На мѣстото на счупването растението почнало да прави усилие да възобнови нормалното състояние чрезъ създаване на нови тъкани: чрезъ химични процеси дебелостеннитъ клетки на дървесната тъканъ се освободили отъ своята дървесина; клеткитъ на първичната и вторична дървесина отъ дебелостенни станали тънкостенни.

Както виждаме, при нужда организмътъ прибѣгва и до химични процеси, за да постигне желаната цель.

Приложената фигура излага схематично цѣлия процесъ на превръщане дебелостеннитъ клетки въ тънкостенни.

Този процесъ се нарича обездървесяване на клеткитъ.

Компенсаторна регулация

Когато нѣкои части отъ тѣлото се отстранятъ, то други части се развиватъ по-силно. Това се нарича компенсаторна регулация. Нѣкой може да каже, че туй става, защото се усилюва работата на останалитъ органи, и тѣ ставатъ по-голъми, хипертрофиратъ се. Напримѣръ, ако се отстрани бжбректъ на нѣкой организмъ, то другиятъ бжбрекъ става по-голъмъ, понеже почва да работи по-силно. Обаче има случаи, когато е изключено такова пресилване на другъ органъ, и при все това нѣкои органи могатъ до се развитъ въ по-голъма степенъ, когато това се налага отъ нуждитъ на организма.

Ще разгледаме гореприведения примѣръ. Лишаваме картофеното растение отъ подземнитъ грудки. Такива грудки сж необходими на растението, защото тѣ сж срѣдство за неговото размножаване. Тогава

растението, както казахме, образува нови картофени грудки по клонитѣ. Това е именно компенсаторна регулация. Подобни опити освенъ съ картофи сж правени и съ земната ябълка.

Компенсаторна регулация представя изправянето на странични клонови, когато се отсѣче главниятъ стѣбленъ връхъ. Сжщо така при отсичането на главния отвесенъ коренъ, съседнитѣ хоризонтални коренови разклонения идватъ въ отвесно положение.

Ако отстранимъ единъ отъ двата семедѣла, то другиятъ става по-голѣмъ. Това се нарича компенсаторна хипертрофия. Това е специаленъ видъ компенсаторна регулация. У растенията *Streptocarpus* и *Monophyllasa* единиятъ семедѣлъ е по-голѣмъ. Ако го отстранимъ, малкиятъ расте и достига размѣра на голѣмия.

Гьобелъ е правилъ следния опитъ съ черния дробъ: при отстранение на обикновенитѣ листа прилистницитѣ извънредно силно се уголѣмявали.

* * *

Отъ горнитѣ и отъ множество други опити следва еквивалентността на клеткитѣ. Това значи, че всѣка клетка съдържа въ себе си свойствата на цѣлия организъмъ и въ случай на нужда, може да образува, какви да е органи.

Регулацията става еднакво лесно и целесъобразно както въ случаитѣ, които се повтарятъ често въ живота на организма, така и въ случаитѣ, които никога не се срѣщатъ въ естествения животъ на организма всрѣдъ природата, а само изкуствено се създаватъ отъ ученитѣ. Случаи отъ втори родъ можемъ да цитираме съ стотици изъ областта на експерименталната биология. Отъ това следва, че регулацията не може да се обясни по механиченъ начинъ чрезъ естественъ подборъ. Регулативната способностъ, която се срѣща при случаитѣ, които често се повтарятъ въ естествения животъ на организма, и тая, която действува при случаитѣ, които никога не се срѣщатъ въ естествения животъ на организма, сж отъ единъ и сжщъ характеръ.

Следователно, регулативната способностъ на организма е една основна черта на живото вещество. Тя изключва всѣко механично обяснение и води къмъ коренна обнова въ нашитѣ схващания на силитѣ, които действуватъ въ организма.

Его защо, трѣбва да погледнемъ съ благоговение и на най-малката проява на животъ, гдето и да е — въ едноклетното животно, въ водораслото, тревичката, дървото, въ бозайника. На всѣкжде действува една велика разумностъ, която прониква цѣлата природа.

Отъ фактитѣ на регулацията въ организма следва, че той не е машина. Биомеханизмътъ не може да обясни тия най-нови биологични факти. Той е безсиленъ да обясни жизненитѣ явления. Споредъ него организмътъ е седалище на физикохимични сили, които изключватъ действието на всѣки разуменъ принципъ. Новитѣ биологични факти идватъ до едно по-дълбоко разбиране на жизненитѣ явления. Споредъ това по-дълбоко разбиране, въ организма действува едно разумно, психично начало. Разбира се, не можемъ да сравнимъ психичното, което работи въ тъканитѣ и органитъ на организма, съ човѣшкото само-

съзнание. Ето защо, психичният принцип, който работи въ тъканитѣ и органитѣ, за разлика отъ човѣшкото съзнание, можемъ да наречемъ психоиденъ принципъ. Има голѣмо разнообразие въ проявата на психичното, разумното Начало въ разнитѣ степени на еволюционната стълба. Но въпрѣки разликитѣ, психичното, което работи въ човѣка и въ всички организми, е едно и сѣщо по сѣщината си.

Въ най-малката клетка, въ най-скромната тревичка има нѣщо много по-велико, отколкото въ най-сложната машина. И въ най-дребния организъмъ има единъ принципъ, който твори, който се приспособява, който разумно реагира на всички външни промѣни и въздействия.

При такова схващане природата се явява предъ насъ въ съвсемъ нова свѣтлина. Така почваме да разбираме величието на нейното творчество. Тогава почваме да гледаме на природнитѣ явления отъ ново гледище. Съ каква любовъ тогава се приближаваме до една тревичка или цвѣте. Въ тѣхъ работи, макаръ и въ друга форма, това, което работи въ човѣшкия разумъ, въ човѣшкото съзнание. По този начинъ всичко въ природата е сродно, близко до човѣка. Тя е разумна.

Това ново отношение къмъ природата внася нова поезия въ живота. Това е единъ новъ елементъ за човѣшкото щастие. При това ново отношение къмъ природата човѣкъ съ свещенъ трепетъ пристѣпва къмъ нейния храмъ. Той благоговѣе предъ най-малката проява на жизненитѣ процеси, понеже тѣ сѣ изявление на Великото Разумно Начало, което лежи въ глѣбинитѣ на Битието. Тогава човѣкъ чувствува своето единство съ природата и разбира ясно, че въ основитѣ на живота лежи духовното начало. Това разбиране води къмъ спиритуализъмъ, къмъ духовенъ мирогледъ.

Ето какъ чрезъ биологията можемъ да дойдемъ до една дълбока философия, до новъ мирогледъ.

А мирогледътъ е основа на всѣка култура. Въ началото на всѣка култура има единъ мирогледъ, една нова идея за живота, за природата. Всѣка нова култура изхожда отъ единъ новъ духовенъ потикъ, отъ ново духовно свѣторазбиране, отъ новъ идеалъ.

Ето защо, заедно съ залѣза на материалистичното разбиране на природата и съ изгрѣва на духовния мирогледъ ще се тури началото на една нова велика култура, култура, която ще даде условия за разкриване по-дълбокитѣ сили, лежещи въ човѣшкия духъ.

G. N.

За изобразителнитѣ изкуства

(Продължение)

Първитѣ признаци за вътрешно духовно отклонение отъ успокоената и водоравна площъ на древно-елинския животъ е появата на джгата въ римската архитектура. Може нѣкои да смѣтатъ, че линиитѣ въ архитектурата и скулптурата сж случайни хрумвания. Не, на тѣхъ трѣбва да се гледа като на жива геометрия, която изразява мисловнитѣ пѣтища на хората и епохитѣ. Тѣ сж графиката на възхода или падението, бележитѣ за появата на нѣщо ново въ вътрешния строй. Линиитѣ на живата геометрия, вѣплотени въ изкуството, сж най-изразителниятъ езикъ на вѣковетѣ. Привидно, въ по-късното време на римското владичество, ние имаме известно западане въ импозантността на архитектурнитѣ творби, но въ тѣхъ ние забелязваме появата на едно разширение нагоре къмъ небесния сводъ, къмъ зенита на живота. Римското владичество остави белези отъ своето могъщество и по-късно. То започна да преобразява свѣта и да му дава новъ обликъ. Римскитѣ базилики, храмоветѣ и другитѣ творби на византийското изкуство носятъ ясно белега на мистичния трепетъ на новата вѣра, която насочва духа къмъ висинитѣ на всемирния духъ. Старо-християнскитѣ базилики дишатъ смиренieto на чистия духъ. Тѣ не ни извеждатъ навънъ въ слънчевия празникъ на формитѣ и земята, а ни вглѣбватъ въ себе си, кждето пулсира животъ, затворенъ въ плътта. Може да се каже, че това е отклонение въ една погрѣшна насока, защото тѣкмо християнството ни сродява съ възкресението, което е слънчевъ празникъ, но все пакъ, изкуството отъ това време е трѣбвало да насочва и къмъ едно затваряне въ себе си, което е осъществяване на духовния животъ.

Цѣлата тогавашна архитектура прие символа на християнското страдание — кръста. Върху него, избранъ като основа, се извисиха храмоветѣ и кубетата, а другаде върховетѣ на готическитѣ катедрали. Кой знае, но намъ се струва, че въ тия времена, които сж известни въ историята съ името срѣдновѣковие, християнското учение придоби нѣкакъвъ мраченъ, кръстоносенъ смисълъ. То се затвори въ кулитѣ, въ крепоститѣ, въ феодалнитѣ форми на времето, погуби се въ ритуала. смѣси се съ жестокостта и загуби първия си обликъ. Кралетѣ направиха отъ християнството мрачна причина за своитѣ жестокости, а рицаритѣ своеобразенъ подтикъ за своитѣ химери. Резиденциитѣ на тия крале и графове, кждето се раждаха и извършваха най-тъмнитѣ жестокости, имаха формата на църква, съ разпятието на Исуса отъ Назаретъ. Лжчезарната сила на Божия Синъ започна да се замѣства съ нѣкакво съмнително светейшество, паразитизъмъ и непросвѣтено монашество. Въ архитектурата се родиха бѣгащитѣ къмъ висинитѣ линии, единствениитѣ спасителни пѣтища отъ хаоса на земята, но пространствено и барелефно даденитѣ скулпторни форми, които ги декорираха обединѣха, загубиха живота и се приближиха до страданието и противоречието. Наредъ съ божията майка, светцитѣ и ангелитѣ, се облекваха химери и зли духове Божествениятъ животъ стана непо-

стижимъ блѣнъ, но все пакъ блѣнъ, безпокойство и копнежъ, намѣрилъ изразъ въ смѣлия набѣгъ на линиитѣ, въ замаха на сводовѣтъ, въ вертикалното удѣлжаване на контсрукциитѣ, напомнящи тѣла, за копнѣли да достигнатъ небесната висина. Докато стилътъ, масата и фасадитѣ на древно-елинскитѣ храмове бѣха яко страстнали съ земята, архитектурната структура на готическитѣ катедрали напомнятъ призрачни кораби съ високи мачти, заплували по широкото море къмъ нѣкакъвъ островъ на спасението. Тѣ сж такива, защото съзнателно се освобождаватъ отъ властѣта на земната гравитация и се стремятъ да се разтопятъ въ въздуха, да се дематериализиратъ и да изчезнатъ въ висината.

Вгледайте се въ това време, отразено въ своето изкуство и ще откриете жестокото противоречие, което е било въ сжщността неговата истинска атмосфера. Това противоречие е между жестокостѣта и голѣмата набожностъ. Егоизмътъ на замѣцитѣ, мжката на робитѣ, висината на катедралитѣ и фанатизмътъ на папитѣ сж били сжщественитѣ негови елементи. Ако се вгледате въ образа на Христа, въ разпнатия Христосъ, вие ще откриете грамадна отчужденостъ на създадения образъ отъ оня, който носимъ въ душитѣ си. Има разпятия, на които Божественитѣ Синъ е превърнатъ въ жалка фигура. Въ това отношение иконописѣтъ на източното православие има по-голѣма сила въ измжчениѣтъ, изпити и дълбоки лица на иконописнитѣ образи, има повече мистиченъ трепетъ, страхъ и божествена тайна, отколкото въ Крузификс'итѣ — понѣкога жалки и отчуждаващи отъ основната идея за жертвата.

Въ Белведерския Аполонъ, тоя земенъ и прекрасенъ младежъ, има повече примамливи нѣща, отколкото къмъ несполучливитѣ образи на разпятието. Никжде, никжде не е постигнатъ Христосъ, защото ако красотата на земята, жестокостѣта и силата се подаватъ на изобразяване, кротостѣта и магическата властъ на Христа сж непостижими за изобразителното изкуство. Никой творецъ още не с достигналъ да съчетае небесната непобедима сила съ драговолно приетото страдание.

Ренесансътъ пробуди човѣшкия духъ и изкуството отъ примамливия сънъ на мрачното срднѣновѣковие. По лицата на хората се появи свѣтлина. Тя се отрази въ фасадитѣ на монументалнитѣ сгради, кждето съ нѣкаква кокетна свѣнливостъ се появиха класически елементи, съчетани въ нѣкои форми и ансамбли. Сякашъ една ржка жадно бѣ събирали бисеритѣ на отминалото време, за да ги подари на обновяващия духъ, за да ги съчетае съ новото усѣщане за свѣта и живота. Албрехтъ Дюреръ — единъ яркъ представителъ на обновлението, единъ неподражаемъ и своеобразенъ графикъ, възсздаде съ върха на свсето перо най-главнитѣ сцени отъ священото писание. Неговитѣ апокалиптични видения, макаръ и грубо, илюстрационно дадени, сж изразъ на едно можщо вътрешно усѣщане за силата на Словото. Сцениѣтъ отъ живота на Исуса, светитѣ, рицаритѣ и смъртѣта, показватъ едно пробудено търсене духа и истината. Единъ можщъ тласкъ, дошелъ сякашъ изневиделица, насочва творчеството къмъ задълбочаване въ вѣчнитѣ проблеми. Реаленъ изразъ на тоя стремежъ сж дали Холбайнъ, Грюневалдъ, Рафаелъ, Леонардо да Винчи — всеобемания гений на своето време и най-после дълбокиятъ страдалецъ Микелъ Анджело. Заедно съ Тициана, тѣ всички създадоха една безсмъртна галерия отъ

творби на възвземания се християнски духъ, които ще красятъ вѣковетъ и ще сочатъ пѣтищата съ незаличимитъ стѣпки на гения.

Давидъ отъ Микелъ Анджело, сѣщия отъ Бернини, Мойсей, както и стенописа на Сикстинската капела, сочатъ за едно сродяване на класическото усѣщане на изкуството съ потрѣбитъ на новото, Леонардовото време. Потрѣбитъ на духа извикватъ онова, което е вѣчно и безсмъртно въ всички времена и народи и правятъ отъ него нова безсмъртна творба. Макаръ и отдѣлени една отъ друга съ сѣществени отлики, науката и изкуството си приличатъ по това, че една уловена и въплотена истина си остава вѣчна. Тя е достояние на човѣцитъ презъ идещитъ вѣкове и обезсмъртена, тя се освобождава отъ своя авторъ или откривателъ и остава даръ на човѣшкия родъ. И въ тѣя чуденъ възродителенъ периодъ на изкуството ние виждаме, какъ се сродяватъ класическитъ постижения на формитъ съ устрема на това време. Като гледашъ Микелъ Анжеловия Давидъ, ти си представяшъ Аполона Белведерски. Това е сякашъ сѣщото тѣло, сѣщата красота, почувствуванa веднѣжъ отъ единъ творецъ, далече преди Христа и после отъ Микелъ Анжеловата Флоренция, петнадесетъ столѣтия следъ Него.

Въ обновителния пѣтъ на изкуството срѣдновѣковниятъ мракъ започна да се разведрява съ едно пѣстро изящество, което се превърна на стилъ и намѣри изразъ както въ църквитъ, така и въ всички монументалии сгради. Барока цѣвна като кичестъ розовъ храстъ, изященъ, натрупанъ, изисканъ и богатъ. Той хвърли цѣлия животъ въ своето преизобилие и показва разточителство, което се яви като реакция срещу своитъ предшественици. Това е времето, когато хората искаха да изразятъ цѣлото си вътрешно съдържание въ единъ реверансъ, въ единъ жестъ и въ една усмивка.

Едно ново задълбочаване и единъ по-устременъ набѣгъ въ проблемитъ и виждането на свѣта дадоха Веласкецъ и Мурило, Рубенсъ и Рембрандъ. Тѣхниятъ възходъ съвпада съ възхода на научната мисль, съ пробуждането и копнежа къмъ далечното и романтиката.

Ето въ общи линии пѣтищата, изъ които мина човѣчеството по линията на изобразяването.

Изобразителнитъ изкуства, както всѣко изкуство, сѣ огледало на вѣковетъ. Тѣ най-ясно отъ всички други ни показватъ възходитъ и слизанията. Тѣ ни запознаватъ съ вътрешната интимна страна на творческия трепетъ, тѣ ни убеждаватъ, че въ всички времена и народи чрезъ изкуството човѣкътъ е давалъ изразъ на себе си и е очертавалъ пѣтищата, по които е възхождалъ неговиятъ духъ.

П. М-въ

Проф. Ш. Рише върху шестото съзвие

Следъ уводнитѣ мисли върху ясновидството, казани въ миналия брой на списанието, нека дадемъ думата на единъ отъ най-компетентнитѣ авторитети върху тая областъ — Шарлъ Рише, професоръ по физиология въ Парижкия университетъ и членъ на Френската академия на наукитѣ.

Неговото мнение по тоя въпросъ е особено интересно поради обстоятелството, че той започналъ своитѣ проучвания на метапсихичнитѣ проблеми като абсолютенъ противникъ.

Рише е констатиралъ за пръвъ пжтъ ясновидство при една хипнотизирана пациентка още презъ 1872 год., но това не му е попрѣчило да си остане между ония, които споредъ неговия изразъ „се смѣятъ безъ да изследватъ и безъ разискване отричатъ“. Както самъ признава по-късно, той „се е смѣлъ, вмѣсто да се удивлява на героизма на голѣмия ученъ (Круксъ), който се е осмѣлил да каже презъ 1873 год., че има фантоми, че човѣкъ може да чуе туптението на сърдцето имъ и да ги фотографира“ („Трактатъ по метапсихика“).

Многочисленитѣ експерименти, обаче, които авторътъ е правилъ съ известни прекъсвания въ продължение почти на половинъ вѣкъ, сж опредѣлили „не безъ дълги вътрешни тревожни борби постепенно и бавно неговото убеждение“. Въ резултатъ на тия изследвания Рише издава презъ 1921 год. своя голѣмъ трудъ „Трактатъ по метапсихика“.

Въ следващата си по-малка работа върху „Шестото съзвие“*) (1927 год.) проф. Рише си поставя за цель само да констатира съществуването на това непознато съзвие у човѣка, което той „третира като една обикновена глава отъ физиологията“.

Подъ шесто съзвие авторътъ разбира едно познаване на действителността, получено по други пжтища, вънъ отъ обикновенитѣ пжтища на нашитѣ възприятия.

Споредъ него, ние сме заобиколени отъ трептения, едни отъ които действуватъ, а други не действуватъ върху нашата нормална съзвистност.

Докато ние схващаме нѣкои трептения на етера като свѣтлина, на въздуха — като звукъ и пр., ние не съзнаваме земното привличане, магнитнитѣ сили, електрическитѣ токове съ голѣмъ волтажъ, херцовитѣ вълни, ултравиолетовитѣ и инфра-червенитѣ лъчи, радиевитѣ лъчи, ултразвуковетѣ. Тѣхъ ние можемъ да констатираме чрезъ разни физически и химически методи.

Грамадно число сили действуватъ около насъ, непознати досега не само на нашитѣ петъ съзвиста, но сжщо така и неуловими за нашитѣ приемници.

Науката, която изучава механичнитѣ и психични явления, дължими на сили, които изглеждатъ интелигентни, или на непознати способности на човѣшкото „азъ“, Рише нарича метапсихика.**)

*) Издание книгоизд. „Братство“ — Севлиево.

**) Както се знае, въ Германия тая наука наричатъ парапсихология.

За метаспсихични явления трѣбва да се считатъ само тия, които не допускатъ никакво обикновено обяснение.

Метаспсихиката се дѣли на две части: ментална (психична) и физическа. Шестото сътиво — ясновидството — представлява частъ — най-важната — отъ менталната метаспсихика. То е оная непозната, скрита, тайнствена сътивностъ, която ни разкрива една частъ отъ непознатата действителностъ. Рише нарича тая сътивностъ крипестезия.

„Да се говори за едно сътиво, на което ние не познаваме органицѣ, за едно сътиво, което нито простиятъ, нито ученитѣ допускатъ, за едно сътиво, което се проявява въ най-различни и най-чудни форми, това е много революционно. Но, когато въпросътъ се отнася до науката, ние трѣбва да бждемъ истински революционери, при условие, че ще закрепимъ тая революция върху дветѣ непоклатими основи на всѣка биологична наука: наблюдението и опита“.

„Бихъ желалъ, продължава авторътъ, щото всѣки, който чете тая книга, да разбере, че тя е написана отъ единъ професоръ по физиология, който не е пожелалъ нито за моментъ да напусне свещената и плодovitа областъ на експерименталната наука“.

Отъ цѣлата редица наблюдения, изнесени въ книгата на проф. Рише, които установяватъ реалността на шестото сътиво, ние ще дадемъ само едно.

Случаятъ Грийнъ

„Мадамъ Грийнъ отъ Лондонъ вижда на сънъ две жени, каращи сами една кола. Коньтъ видъ вода предъ себе си. Той се спрѣ да пие, но, губейки равновесие, падна въ водата. При падането женитѣ станаха, викайки за помощъ. Шапкитѣ имъ паднаха отъ главитѣ и всичко потъна въ водата. Азъ се разплакахъ и казахъ: „Нѣмаше ли, кой да имъ помогне“? Въ тоя моментъ се събудихъ и моятъ мъжъ ме запита, какво се е случило. Следъ като му разказахъ съня си, той ме запита, дали познавамъ тия две жени и азъ му отговорихъ, че не ги познавамъ“.

На другата сутринъ мадамъ Грийнъ била тревожна и, излизайки съ кола, казала на кочиаша да не се приближава до вода.

Въ това време братътъ на госпожа Грийнъ живѣлъ въ Австралия. Една отъ неговитѣ дъщери сѣ е удавила въ сѣщия день (10. януарий 1878 год.) заедно съ една своя приятелка при условия, идентични съ тия при съня. Госпожица Алень, братовата дъщеря на госпожа Грийнъ и една отъ нейнитѣ приятелки излѣзли съ една кола. Тѣ се опитали да напоятъ коня при единъ баражъ. Не се знае, какъ сж се удавили. Но къмъ 11 часа сутринъта намѣрили сж подъ водата колата и коня. Две женски шапки плували надъ водата.

Не е чудно, че госпожа Грийнъ не е познавала своята родственница, защото тя никога не я била виждала.

За тоя случай, както и за другитѣ, не е възможно никаква грѣшка въ паметта. Що се отнася до съвпадение, трѣбва да се обърне внимание на точността въ подробноститѣ, — две жени въ една кола, съ единъ конь, коньтъ се спира да пие вода и две шапки плуватъ въ езерото. Днитѣ се съвпадатъ, като се вземе предвидъ разликата въ географската дължина. Невъзможно е случайността да ни даде такива подробности.“

По-голямата част от книгата на Рише е посветена на експерименти, които установяват реалността на шестото съзвие. Той говори за свои лични експерименти, опити с сомнамбули, експериментални истински видения, явления на приближаване, психометрия, спиритична крипстезия, репродукции на рисунки и експерименти с прочути сензитиви.

Ние ще се задоволим да дадем само няколко случая — един от главата „Спиритична крипстезия“, и три от тая върху „Прочути сензитиви.“

Спиритична крипстезия.

„Леди Мабелъ Хоуардъ, пишейки автоматично, била запитана от една своя приятелка за кражбата на няколко скъпоценности. Тя писала, че ще ги намърят под моста Тебей, което изглеждало невъроятно. След един месец, обаче, намърели скъпоценностите под казания мост.“

Ето и няколко опити с известни ясновидци.

Госпожа Е. Брифо.

„Медицинският инспекторъ генералъ Калметъ и д-ръ З. направили заедно визита на госпожа Брифо. Тя познавала д-ръ Калметъ, така че отговорите, които е давала нему, нямат значение. Но на д-ръ З., който питал за своя синъ, убитъ въ войната и отблъзанъ като изчезналъ, госпожа Брифо дала точно описание на неговия синъ, неговото собствено име и пълни подробности за мѣстото, на неговия гробъ, посочвайки военната гробница, алеята въ тая гробница, въ която се намира гробътъ и дори номера на тоя гробъ. Нито една от тѣзи подробности не бѣха познати. Въ послѣдствие тѣ бѣха намърени, че сж точни. Нещастниятъ баща можа да узнае лесно, безъ други указания за това, освенъ бележките, взети отъ него презъ време на сеанса съ госпожа Брифо, гроба на своето дете.

Тоя експериментъ е отъ голямо значение. За съжаление, ние нѣмаме писанъ докладъ отъ д-ръ З. Ние познаваме фактите отъ разказа на д-ръ З. предъ дванадесетина свидетели — лѣкари и хора на науката. Желе е отбѣлявалъ текстуално разказа на д-ръ З.“

Стефанъ Оссовиетски.

Полскиятъ благородникъ, инж. Оссовиетски не е професионаленъ ясновидецъ, но той е правилъ редица експерименти предъ Рише и други учени. Ние ще приведемъ единъ опитъ, направенъ отъ д-ръ Желе.

„Желе взема едно запечатано писмо, което госпожа Желе е написала, за да бѣде дадено на Оссовиетски, и съдържанието на което не е било познато на Желе. Оссовиетски казалъ:

„Това е писмо отъ Вашата жена: то е адресирано до менъ. Това е нѣщо прочувствено. Писмо на възхищение и пожелания. Една отъ нейните дѣщери е при нея. Написано е на втория етажъ, на 22. августъ, между 4—5 часа вечерята. Госпожа Желе се надѣва, че ще се запознае съ менъ и че ще ме види наскоро.“

Писмото съдържа следното: „Поздравлявамъ Ви, Господинъ Оссовиетски, съ притежаването на такива чудни дарби. Надѣвамъ се,

че наскоро ще ни направите удоволствието да дойдете да ни видите въ Парижъ. 22. августъ 1921 год.“

„За останалото, казва Желе, всичко е върно, съ изключение подробноститѣ, отнасящи се за столоветѣ, покрити съ кожи. Писмото е написано на 22 августъ, между 4—5 часа вечерята, на втория етажъ, въ присъствието на една отъ моитѣ дъщери. Оссовиетски тогава още не бѣ идвалъ въ Метапсихичния институтъ.“

· Лудвигъ Канъ.

Тоя ясновидецъ е далъ доказателства за своитѣ способности предъ много видни учени. Ние ще предадемъ опита, който проф. Рише е направилъ на 3. мартъ 1925 год. въ присъствието на Даниелъ Бертело, на генер. Ферие, членове на Академията на наукитѣ, на неговия синъ д-ръ Шарлъ Рише, на д-ръ П. Ласаблиеръ, на М. Рипертъ, на госпожа Лео Беръ, негова дъщеря, и на д-ръ Ости.

„Въ първата частъ на опита Бертело и госпожа Лео Беръ минаха въ моята библиотека. Бертело написва два листа хартия, които той самъ носелъ и госпожа Лео Беръ написва два листа, които взема отъ моята маса. Докато тѣ пишеха, Канъ остава въ салона съ насъ и участвува активно въ нашия разговоръ.

Товага Бертело отваря вратата на салона. Бертело и госпожа Лео Беръ държатъ хартиитѣ, сгънати, всѣки въ ржката си. Канъ остава правъ предъ тѣхъ, на около 1'50 м. Бертело взема всички хартии въ ржцетѣ си размѣсва ги и наслуки дава на госпожа Лео Беръ две отъ тѣхъ, така че и у него оставатъ две, но нито той, нито госпожа Лео Беръ знаятъ съдържанието на хартиитѣ, намиращи се въ тѣхнитѣ ржце.

„Започнете съ госпожа Лео Беръ“, казва Бертело. Госпожа Лео Беръ посочва лѣвата си затворена ржка. Канъ пожелава да се допре до първата хартия. Той се докосва съвсемъ набързо до хартията съ края на показалеца си, безъ госпожа Лео Беръ да я изпусне изъ ржката си и следъ това тя веднага пакъ закрива хартията въ ржката си. Никоя отъ другитѣ хартии следъ това не е докосвана отъ Канъ.

Едва неговиятъ прѣстъ се бѣ докосналъ до хартията, Канъ каза: „Готово. Хартията е написана отъ г-нъ Бертело, тя съдържа: „Vulnant omnes ultima pecat“. Това се оказа върно, когато разтвориха хартията, като само бѣ дадено vulnant вмѣсто vulnerant.

„Коя ржка сега?“ — запитва Канъ. Бертело посочва лѣвата си ржка. „Тамъ е писано“, казва Канъ, „Aristes panakeion“. Отваря хартията: бѣше точно така. Другитѣ две хартии бѣха прочетени също така точно“.

Въ последната частъ на книгата си проф. Рише констатира преди всичко, че проявитѣ на телепатията или по-скоро крипестезията сж многобройни. Но понеже шестото стѣиво се проявява по единъ блѣстящъ начинъ у известни индивиди при безукорни експериментални положения, той смѣта, че сме въ право да считаме, че то сжествува въ по-голѣма или по-малка степенъ и у много други лица, въ които се проявява частично, несъвършено и случайно.

Рише разглежда следъ това сжществуващитѣ хипотези за обяснение на крипестезията.

1. Телепатия — човършката мисъл, т. е. трептенията на единъ човършки мозъкъ се предаватъ на другъ човършки мозъкъ. Ясновидецътъ чете мислитъ на лицето, съ което има работа, напримъръ, казва имената на неговитъ близки.

2. Трептения на действителността — сегашнитъ или минали събития създаватъ трептения, които се възприематъ отъ сензитивитъ.

3. Психометрия — събитиеото остава отпечатъкъ върху даденъ предметъ, по който отпечатъкъ ясновидецътъ възпроизвежда станалото.

4. Хипотеза на спиритиститъ — единъ духъ говори чрезъ медиумъ и разправя нърща, които не се знаятъ нито отъ медиума, нито отъ присжтствуващитъ, но които при провърка се потвърждаватъ.

Дадено явление може да се обясни съ една или повече отъ горнитъ хипотези.

Но това, което не е хипотеза, продължава авторътъ, то е, че каквото и да бжде неговото обяснение — астрално търло, телепатия, ясновидство — съществуването на шестото сътиво е необходимо.

Когато искаме, обаче, да опредърлимъ условията, при които то се явява, ние се губимъ въ непознати области.

Въ нъркои случаи сензитивитъ каточели вижда, въ други случаи той каточели чува, въ трети той говори, безъ да знае, защо говори така. Въ многобройни случаи той си служи съ масата или съ дърщица. Всичко това е тайнствено съ изключение на факта за едно свърхнормално познание на реалното, който е неоспоримъ.

Рише смърта, че ще бжде най-добре да резервираме нашето мнение и да не вадимъ решителни заключения. Да се спремъ просто на това, че съществува шесто сътиво, безъ да претендираме да проникнемъ въ непонятния му механизъмъ.

Въ главата „Бждещето на шестото сътиво“, проф. Рише казва между друго: „Така или иначе, азъ считамъ, (безъ да имамъ решителни доказателства, разбира се), че днесъ ние имаме много повече такива случаи (на телепатия, криптестезия), отколкото когато и да било порано. Може би ние днесъ присжтствуваме, безъ да можемъ да схванемъ ясно това — защото то е единъ дългъ процесъ — на развитието на шестото сътиво въ човърчеството.*)

Кой знае, продължава той, ще се осмърля да прибавя азъ, дали това не е една отъ онързи внезапни мутации, за които общата биология ни дава нърколко примъръ.“

Заключенията на проф. Рише между друго сж:

„Шестото сътиво е по-сложно, отколкото сме предполагали. Има може би не само шесто, но и седмо и осмо сътиво. Проявитъ сж извърредно разнообразни.

Шестото сътиво е все още дълбоко тайнствено по отношение на неговитъ граници, на неговитъ разновидности, на неговия механизъмъ и на неговитъ органи. Но, колко и тъмна да е тая тайна, тя не ни прърчи да считаме шестото сътиво за доказано.

Върка наука има две фази. Първата, това е констатиране на явленията. Втората, това е търхната обяснителна теория. Тая книга пред-

*) Окултната наука твърди, че въ идващата, шеста раса, ясновидството ще бжде общоразпространено (бел. прев.)

ставява само първия етап, първата фаза, тая на изложението на фактитъ.

Може би ще дойде единъ день, когато ще бжде установена теорията на законитъ, които управляватъ шестото сътиво. За мене бѣше достатъчно да докажа въ тая книга, че то съществува.

И азъ ще резюмирамъ цѣлия си трудъ съ една фраза:

Действителниятъ свѣтъ разпраща около насъ различни трептения. Нашитъ сътива долавятъ нѣкои отъ тѣхъ; други, неуловими за нашитъ сътива, биватъ откривани отъ нашитъ физически апарати; но има още и други, които не могатъ да бждатъ доловени нито отъ нашитъ сътива, нито отъ физическитъ уреди и които действуватъ върху съзнанието на нѣкои хора, като имъ разкриватъ части отъ реалността.

А несъмнено съществуватъ и други още, които нито нашитъ нормални сътива, нито физическитъ ни уреди, нито нѣкакво шесто сътиво на сензитивитъ могатъ да схванатъ.

Механическиятъ свѣтъ, който ние познаваме—атоми, електрони, звезди, планети, животни, микроби, химични реакции, топлина, електричество—не е може би нищо друго, освенъ една много малка частъ отъ действителността. Други сили, отъ единъ съвсемъ другъ родъ действуватъ безъ съмнение около насъ. Кой знае, дали тия други нематериални свѣтове не управляватъ нашитъ съдбини!

Може би ние никога не ще узнаемъ тия сили и нашитъ потомци може би не ще ги узнаятъ повече отъ насъ. Но това не ни дава право да ги отречемъ.

Азъ мисля, че шестото сътиво е единъ малъкъ (извънредно малъкъ) прозорецъ, който гледа къмъ тия тайнствени възможности“ — завършва проф. Рише.

Любомили

Въ свѣтлината на Учителя

Не мисли, че ако си гребналъ вода отъ океана въ едно корито, океанътъ е корито. Нито пъкъ ако си схваналъ нѣщо отъ единъ учителъ, че той е тъкмо това, което ти си схваналъ!

*

Безсмисленъ е животътъ на невежия всрѣдъ една библиотека. Дори и учениятъ, ако не знае езика, на който сж написани книгитѣ, ще гледа само тѣхнитѣ картинки.

И сега мнозина въ природата гледатъ само картинки, безъ да подозиратъ даже сжществуването на текста.

*

Само онзи, който жертвува, може да научи истината — за другитѣ тя е органически недостъпна.

Цената, която давашъ за нѣщо, показва, какъ ти мислишъ за него. Затова нѣкога Христосъ каза на богатия синъ: — Иди раздай иманието си и трѣгни подире ми! — Богатиятъ обичаше богатството си повече отъ Христа, но видѣ това, едва следъ като го накараха да го раздаде.

Истината, за която можешъ да пожертвувашъ доброволно живота си, е истина, която си разбралъ.

*

Чрезъ ума се работи и учи, но не може да се обича. Той иска да обоснове, да разбере, да пресмѣтне — тъкмо тогава, когато любовта, въпрѣки всѣка смѣтка, се жертвува.

*

Отдѣляй злото отъ човѣка. Изобличавай злото, но обичай човѣка!

*

Желанието е велика рѣка, която и да спрешъ временно, пакъ най-после ще прелѣе бента. Умниятъ не се бори съ желанието, а се ползува отъ енергията, като промѣня само обекта: гладътъ може да стане отъ физически — духовенъ; жаждата — сжщо.

*

Добро е онова, което те завежда при Бога.

И. А. Изворски

Сътворението на човѣка

(българска легенда)

Когато Господъ Богъ Вишнй намислилъ да сътвори човѣка, Той се обърналъ къмъ всички създадени дотогава отъ Него сжщества и казалъ: „Елате да направимъ ново сжщество, което да бжде по образъ и подобие на всички ни“. И взелъ Господъ Богъ Вишнй отъ Своята Сжщностъ, отъ която създалъ всичкитъ си творения и отъ нея направилъ духа, душата, ума и сърдцето на човѣка. Но съ духа, душата, ума и сърдцето си човѣкътъ само съзнавалъ, че безконечно сжществува и че има непрекъснатъ стремежъ всичко да има, всичко да знае и всичко да може. Той, обаче, билъ още невидимъ за другитъ сжщества и самъ нищо не можелъ да вижда, да чува, да говори, да работи, да ходи и да се движи по вселената, защото още нѣмалъ очи, уши, уста, ржце, нозе, нито другитъ части на тѣлото.

И започнали тогава да дохождатъ всичкитъ Божии създания при новото творение и подъ мждротото ржководство на Господа въ продължение на хиляди и милиони години устройвали разнитъ части на човѣшкото тѣло.

Когато при новото творение дошли ангелитъ отъ звездитъ на добродетелитъ, тѣ се замислили, какво ще трѣбва да направятъ на новото сжщество. Но Господъ озарилъ ангелитъ съ творческата си свѣтлина и имъ казалъ: „Понеже добродетелитъ ще бждатъ основата на човѣшкия животъ, затова вие направете нозе на човѣка и го научете всѣкога да ходи само изъ пжтя на доброто. Защото само въ добротворството му ще положиа благата и радоститъ за него“.

И когато ангелитъ отъ звездитъ на добродетелитъ направили нозетъ на човѣка, и той вече можелъ да ходи, тѣ го благословили и казали: „Доколкото човѣкътъ ще обича доброто и ще следва насъ въ добротворството, дотолкова ще бждатъ здрави и красиви нозетъ му и дотолкова ще има блага и радости въ живота си“.

Следъ това при човѣка дошли ангелитъ отъ звездитъ на правдата и сжщо се замислили, какво трѣбва да направятъ на новото творение. Тогава Господъ казалъ и на тѣхъ: „Правдата ще бжде градещата, творческата сила на човѣшкия животъ. Затова вие направете ржце на човѣка и го научете всичкитъ му дѣла да бждатъ праведни. Защото само въ праведнитъ му дѣла ще положиа неговото дълголѣтие и неговитъ сили за творчество“.

И ангелитъ отъ звездитъ на правдата направили ржцетъ на човѣка, благословили го и казали: „Доколкото човѣкътъ ще мисли за правдата, ще обича законитъ ѝ и самъ ще бжде праведенъ въ дѣлата си, дотолкова ще бждатъ здрави и красиви ржцетъ му, и дотолкова ще има дълголѣтие и творчески сили въ живота си“.

Следъ направата на човѣшкитъ ржце, при новото творение дошли ангелитъ отъ звездитъ на истината и попитали Господа, какво ще трѣбва тѣ да направятъ. Тогава Господъ погледналъ съ милъ погледъ ангелитъ на истината, най-красивитъ Му творения и казалъ: „Понеже въ истината е скритъ смисълътъ на живота, върховната целъ на битието и свѣтлината, която разкрива сжщността на всичко сжществуващо,

затова вие направете очи на човѣка и го научите да вижда единството, разумността, величието, порядѣка и красотата на свѣта, който съмъ направилъ и който ще направя.“

И ангелитѣ отъ звездитѣ на истината направили очитѣ на човѣка. И когато той прогледналъ, тѣ го благословили и казали: „Доколкото човѣкътъ ще мисли за истината и ще обича свѣтлината ѝ, доколкото ще спира погледа си върху красотата и порядѣка въ природата и вселената и ги пази, дотолкова ще бждатъ здрави и красиви очитѣ му и дотолкова свѣтлината ще му разкрива сжщността, целта и смисъла на живота му.“

Следъ ангелитѣ на истината при новото творение пристѣпили ангелитѣ отъ звездитѣ на мъдростъта и съ благоговение зачакали, какво ще имъ каже Господъ. Тогава Господъ казалъ на тѣхъ: „Понеже словото на мъдростъта разкрива вѣчнитѣ начала и законитѣ, върху които е построена, движи се и сжществува вселената, които начала и закони човѣкътъ безконечно ще изучава, затова вие направете уши на човѣка и го научете да слуша и да проумява словото на небесната премъдростъ, която е семе на всѣко знание и постижение на всѣки стремежъ.“

И ангелитѣ отъ звездитѣ на мъдростъта направили ушитѣ на човѣка. И когато той вече можелъ да чува, тѣ го благословили и казали: „Доколкото ще слушашъ словото на мъдростъта, доколкото ще обичашъ това слово, ще размишлявашъ върху него и ще го прилагашъ въ живота и дѣлата си, дотолкова ще бждатъ здрави и красиви ушитѣ ти и добъръ слухътъ ти и дотолкова ще имашъ постижения на стремежа си.“

Най-после, при новото творение дошли ангелитѣ отъ звездитѣ на любовта и съ тържествени пѣснопѣния се спрѣли предъ него, готови да направятъ, каквото трѣбва. Тогава Господъ ги погледналъ и съ блага усмивка имъ казалъ: „Понеже любовта е езикътъ, съ който Азъ говоря на всичкитѣ си творения и слушамъ само тѣзи, които Ми говорятъ съ езика на любовта, затова вие направете уста на човѣка и го научете всѣкога да говори съ словото на любовта“.

И ангелитѣ отъ звездитѣ на любовта направили устата на човѣка. И когато той вече можелъ да говори, тѣ го благословили и казали: „Доколкото ще мислишъ за любовта, ще я приемашъ и ще я изиявявашъ, доколкото ще говоришъ съ езика и словото на любовта, дотолкова ще бжде здрава и красива устата ти, дотолкова ще бждатъ слушани и изпълнявани молитвитѣ и копнежитѣ ти отъ Господа и дотолкова ще се разбирашъ съ всички други сжщества“.

И когато вече устройството на човѣка се завършило напълно, Господъ Богъ Вишній го благословилъ и казалъ: „Ти ще се наричашъ човѣкъ, сиречъ малка вселена; и ще носишъ въ себе си възможноститѣ и условията на цѣлата вселена, защото въ твоето създаване взеха участие всичкитѣ ми творения. Ти ще изучавашъ устройството и живота на цѣлата вселена и законитѣ, които съмъ положилъ въ нея, та съобразно тия закони да живѣешъ и ти. Ти ще станешъ великъ, безсмъртенъ и щастливъ тогава, когато духътъ ти стане мощенъ като Мене; когато душата ти стане обширна като вселената, умътъ ти свѣтълъ като слънцето и сърдцето ти чисто като кристалъ“.

Ието, оттогава и досега съ човѣка е ставало и става всичко точно така, както е казалъ Господъ Богъ Вишній и както сж рекли ангелитѣ.

Хансь Тома.

x * x

Дойдохъ — не зная отъ кжде
И тукъ съмъ нѣкой, но зная ли азъ кой?
Живѣя! — добре знамъ и това,
Но колко ще живѣя — туй не знамъ,
Не зная и деньтъ на моя край.
Ще си отида, безъ да знамъ,
Кжде ме води моя пжтъ
И все пакъ мога да се радвамъ.
И чудя се на себе:
Отъ где ли иде тая радость?

И следъ като съмъ толкова саминъ
И непознатъ, дори и самъ на себе,
Решихъ и дадохъ всичко въ Божята ржка.
Ще ме води тя по всички друмища.
Това го зная.
И все пакъ, — не е ли чудно туй —
Че мога още да тжгувамъ?

(Преводъ отъ нѣмски)

Ек. М-ва

Въ бедността Те познахъ

Сърдцето ми пази спомена за Твоя образъ и жадува само Тебе, Възлюбения мой! Но по какви ли не измамни образи не се насочи то! Колко много сж божествата, върху олтаритъ на които азъ разпилѣхъ богатствата на своята съкровищница!

Моятъ възлюбленъ обитава въ съвършеното! Той е всезнаещъ, си мислѣхъ азъ, и пожелахъ и азъ да зная.

Но многото книги и учения родиха въ мене лъжливитъ желания на гордостъта.

Въ сѣнката на нощъта моята съкровищница ми се стори неизчерпаемъ изворъ! И азъ разтворихъ вратитъ на моя домъ. Отключихъ всичкитъ си богатства. Мнозина ме заобиколиха. Мнозина ме зовѣха: приятелю! Но една утринъ, когато се пробудихъ, намѣрихъ съкровищницата си праздна.

Тогава въ глбинитъ на моето сърдце, азъ познахъ измамния образъ на щеславиеето и суетата.

Бедността на моето сърдце отдалечи отъ мене тѣзи, които богатството ми бѣше направило мои приятели. Лъжливитъ ми желания затулиха истинския Ти образъ. Азъ протѣгахъ ржцетъ си за милость, но никой не повѣрва на моята бедность. Напраздно протѣгахъ ржце и къмъ моитъ божества! Тѣ стояха бездушни и глухи за мойта печаль. Азъ плачехъ изоставена сама въ нощъта.

И въ самотата на пустинното мълчание моитъ устни се пропукваха отъ жажда по Тебе.

Какъ можехъ да се надѣвамъ, че ще дойдешъ при мене, Възлюбения мой! Какъвъ даръ можехъ да ти поднеса?

Но Ти застана невидимъ до мене и кротко ми заговори: Азъ имамъ всичко! Мои сж всички съкровища! Сине мой, дай ми само сърдцето си!

Ненуждни ми станаха всичкитъ ми прежни знания. Престанахъ да страдамъ за загубата на своитъ богатства и за тѣзи, които тѣ направили мои приятели. Защото въ бедността на моето сърдце азъ Те намѣрихъ, Възлюбения мой! Въ нея познахъ Любовта Ти и Твойто безгранично спизхождение. И сега очитъ ми се усмихватъ радостно, защото навсѣкжде Те виждатъ.

Б. К. Б.

Приказка

Тази сутринь градинската пжтека бѣше свежа и чиста, измита отъ пролѣтния дѣждъ, който валѣ презъ нощта. Въздухътъ бѣше кристаленъ, напоенъ съ нѣжния ароматъ на цѣвнали бадеми. Отъ дветѣ страни на градинската пжтека цѣвтѣха плодни дрѣвчета. Тръгнахъ по нея. Розовитѣ чашки на цвѣтоветѣ, поболи нѣжната корица на клонитѣ, се жпѣха въ слънчевъ прахъ. Плоднитѣ дрѣвета приличаха на невѣсти, окичени съ угваритѣ си. Тѣхната хубостъ се струеше като пѣсень презъ майски день, като слънчевъ изгрѣвъ презъ ранна пролѣтъ.

Кой е виждалъ цвѣтежа на дрѣветата презъ пролѣтъта? Това е великъ празникъ, който природата устройва веднажъ въ годината. Щастливи сж тѣзи, които отблизмо могатъ да присѣтствуватъ на това рѣдко чудо на пролѣтъта. Цвѣтежътъ на дрѣветата, това е омайниятъ ликъ на слънчева страна, това е дивната пѣсень на небеснитѣ жители, които слизатъ на земята, за да оплодятъ нейната снага.

Бѣше знойно лѣто, когато тръгнахъ пакъ по сжщата пжтека. Слънцето струеше на потоци своя огненъ дѣхъ и натоварени слънчеви кервани пренасяха огнената ласка на влюбеното му сърдце. Редѣха се топлитѣ лѣтни дни и бързаха да налѣятъ съ слънчевъ сокъ плоднитѣ чашки, въ чийто скрити пазви той се превръщаше на чудно питие, по-сжпо отъ злато, по-сладко отъ медъ. Отдавна цвѣтнитѣ вѣнчета като бѣли снѣжинки летѣха по въздуха, подети отъ вечерния вѣтрецъ, отдавна тамъ въ малкото сърдчице на цвѣтеца зрѣеше плодъ, мѣничъкъ и незнаенъ, рожба на слънчевата усмивка и свежата волна капка.

Слънцето пжтуваше все на югъ. Деньтъ намалѣ, когато азъ тръгнахъ за трети пжтъ по познатата градинска пжтека, която сега бѣше окичена съ узрѣли плодове. Жълти, червени багри, кехлибарени и зелени петна се преливаха и рисуваха живата картина на мълчаливата природа, която, притаила дѣхъ, се възхищаваше отъ собственото си творение. Незнайна ржка сега бѣше сложила трапеза и канѣше своитѣ деца на царски обѣдъ. Приближихъ до нея. Плодоветѣ стоеха предъ менъ облѣчени въ своето великолепиe, ухаещи на сладъкъ ароматъ и любовно ме канѣха: „Опитай ни и вижъ, каква е нашата любовъ къмъ тебъ, дете на нашата земя“. Спрѣхъ се очарована и смутена. Развълнувано ги попитахъ: „Откъде идвате вие? Само слънчевъ сокъ ли разливате отъ сърдцевината си? Кой ви роди васъ, малки божества?“ . . .

Слушала съмъ вълшебна приказка. Презъ тоя день, когато слънцето пжтуваше все на югъ и ноцитѣ ставаха по-голѣми, азъ разбрахъ, че приказката бѣше малка и свѣтла история, история на плодоветѣ, че тѣ сж деца на ангелитѣ, съ качества които човѣкътъ още нѣма и които той тепърва ще изкове.

Отзиви, вести и книгописъ

Д-ръ Евгений Ости и метапсихиката

Д-ръ Евгений Ости е виденъ деятелъ въ областта на метапсихиката. Въ 1913 г. той напечатал своя трудъ върху ясновидството и интуицията („Lucidité et Intuition“). Въ 1920 излъже вториятъ му важенъ трудъ: „Смисълътъ на човѣшкия животъ“. („Le sens da la vie humaine“). Последниятъ му трудъ е „Сврѣхнормално познание“. („La connaissance supra-normale Etude experimentale“). Това е голѣмъ трудъ. Съдържа 387 страници. Въ него той излага своитѣ опити върху шестото сътиво въ човѣка. Въ началото на книгата е поставилъ мотото „Ние живѣемъ на повърхността на своето сщество“ — отъ Уилямъ Джемсъ. Дълбокиятъ смисълъ на това изречение е следниятъ: това, което се проявява навънъ като чвѣшка личностъ, е само една частъ отъ човѣшката природа. Въ човѣка има дълбоки още несъбудени, скрити сили, способности, чувства, които тепърва ще се проявяватъ.

Съ множество опити, изложени въ книгата и правени съ тѣй нареченитѣ сензитиви, той е установилъ шестото сътиво на човѣка: неговитѣ сензитиви четатъ въ затворенъ пликъ, при пипане на единъ предметъ, който е билъ носенъ отъ едно лице, тѣ могатъ да дадатъ подробности за него; интересни сж неговитѣ опити за установяване на ясновидството по пространство, ясновидство въ миналото и пр.

Д-ръ Ости е председателъ на международния метапсихиченъ институтъ.

Кибритената клечица, приказки отъ Димитрина Антонова. Стр. 48, цена 10 лева. Доставя се отъ книгоиздателство „Братство“ — Севлиево.

Тия, оригинални по стилъ, приказки, сж интересни както за деца, тѣй и за възрастни. Езикътъ имъ е образенъ, проникнатъ е отъ дълбокъ символизъмъ. Въ тия приказки всичко е одухотворено, оживотворено. Тѣ даватъ богатъ материалъ за размишление, водятъ къмъ ново, по-дълбоко разбиране на природата и човѣка, събуждатъ единъ усѣтъ за разумното, което работи въ цѣлата природа.

Пътътъ на образованието, отъ Петъръ Х. Сотировъ. Библиотека „Отъ живота за живота“, №3. Стр. 661. Цена 200 лева. Доставя се отъ автора, учителъ въ Ихтиманъ. За нашитѣ читатели 140 лева.

Освенъ множеството си статии въ педагогичнитѣ списания, Сотировъ е обогатилъ педагогичната ни книжнина съ нѣколко ценни труда: „Изкуство да преподаваме смѣтане—аритметика“, „Игри и занимавки по смѣтане-аритметика“, „Психология на цѣлостния образъ“, „Къмъ лично и обществено благополучие“, „Тайната на обучението“.

Въ последния си трудъ „Пътътъ на образованието“, раздѣленъ на четири части, той разглежда всички педагогически въпроси въ духа на новитѣ педагогически вѣяния. Препоръчваме я на читателитѣ си.

Du Maître

L'AMOUR ENVERS DIEU

Vous demandez souvent pourquoi Dieu n'arrange pas le monde? — Nous voyons que le monde est arrangé. Dieu y a établi un bon ordre. Du moment que cela vous ennuie d'être bien portant, le Seigneur dit: renversez le, donnez lui une maladie. On devient malade parce qu'à la pensée, aux sentiments et à la volonté humaine se trouve mêlée une matière impure. Ce sont toujours des fautes du passé, dont nous devons nous purifier. Mais comment? Il faut que nous aimions tous les hommes sans faire de distinction entre eux. Il faut que nous les aimions à cause de la Vérité qui est en eux. Aimer un homme bon dans le monde vaut plus que d'avoir cent millions de levas. La richesse dans le monde, c'est l'amour pour les hommes. Et tout le malheur dans le monde vient du manque d'amour qui y règne. L'amour ouvre toutes les sources de la vie: la pensée coule, les sentiments s'expriment, le corps est sain. Ne luttez donc pas contre le mal. Le mal est fort, puissant, c'est une tempête qui emporte tout: il ne vous est pas possible de lutter contre lui. Utilisez le mal en vue du bien. Et entre vous, tenez-vous toujours au bien.

Dans l'état où vous êtes, vous vous demandez souvent ce qu'est Dieu. Mais un aveugle, ou un sourd, ou un muet que vous dirait-il du Dieu? — Ils ne peuvent rien vous dire. Parce qu'en venant auprès de vous, si vous êtes esclaves, Dieu vous libère de l'esclavage, si vous êtes faible, vous devenez forts, si vous êtes malades, vous guérissez; si vous n'êtes plus qu'un corps mort, vous revenez à la vie. Là où est le Seigneur, tout s'arrange. Voilà pourquoi nous devons aimer Dieu. Quel que soit l'être que vous aimiez, vous n'amènerez par là aucun changement en mieux dans le monde. Mais si vous aimez Dieu, le monde deviendra meilleur.

Nous existons parce que Dieu nous a eus dans Sa pensée et Il a imaginait notre faveur tout ce qu'il y a de plus beau. Les biens que nous possédons sont dus à la pensée Divine. C'est elle qui a créé les bonnes conditions dans lesquelles nous pouvons vivre, et il ne nous reste qu'à accomplir le plan de Dieu: porter en nous et répandre autour de nous les idées de Dieu. Mais malgré cela vous souffrez. Vous avez rejeté Dieu de votre cœur, de votre esprit; vous en avez rejeté votre prochain; vous êtes restés seuls et c'est pourquoi vous souffrez. Vous ne pouvez pas avoir au monde de meilleur ami que Dieu. Il est fidèle dans tous les temps et dans toutes les existences. On ne peut jamais douter de Lui. Aussi pouvez-vous L'aimer. Ayez pour Lui un amour où n'entre pas le moindre doute, un amour sur lequel vous puissiez toujours compter. Dans ce cas, si même vous êtes morts, vous reviendrez à la vie; si vous êtes pauvres, vous sortirez de la pauvreté. Que l'amour soit à la base de tous vos actes. L'amour est toujours puissant! L'Écriture dit: „La main de Dieu ne se fatigue pas de faire le bien“.

Dans l'amour, le partage n'existe pas: il est toujours „un“. Il se manifeste du côté physique, spirituel et Divin, mais dans l'Amour même, on a toujours l'unité. Que vous le revêtiez de n'importe quels habits, il est toujours un et le même. Quand vous en venez enfin à l'Amour, votre vie acquiert du sens. Le chemin par lequel on y arrive est le chemin de la liberté. Celui qui ne suit pas le chemin de l'amour ne tarde pas à être en proie aux souffrances. Les souffrances sont l'écho qui prouve que l'amour n'a pas été appliqué à temps. Faites tout par amour et pour l'amour et vous vous sentirez

toujours poussé vers Celui Qui vit en vous. Ayez une sainte idée, et qu'elle soit puissante et forte. Vous pourrez alors venir en aide aux autres vu que vous serez le porteur, le conducteur de ce qui est Divin. Il faut qu'un changement s'opère dans le monde. Et c'est pourquoi nous devons être les porteurs du Divin. Dieu veut que tous les hommes mènent une bonne vie et qu'ils gardent en eux Ses idées. Ils auront alors des biens en surabondance. Que les gens soient donc convaincus que s'ils aiment Dieu tout s'arrangera, tout sera en parfait état dans le monde. Cette idée doit être profondément encrée en nous. Comme Dieu nous a aimés, c'est ainsi que nous devons nous aussi aimer nos proches et faire passer en eux cet Amour Divin tel qu'il nous a été transmis. L'amour porte partout la lumière et la lumière forme la beauté. L'amour donne la chaleur et dans la chaleur tout croît et porte des fruits. L'amour donne la force et la force entretient la justice, l'égalité et la fraternité. Et il n'y a que cela que l'on puisse qualifier de force. L'amour a pour but de régler la vie et nous devons être convaincus que c'est par ce moyen seulement que le monde sera réformé. En Dieu il est réformé. Et comme Dieu nous a aimés, aimons Le de même et aimons les autres: la véritable vie ne peut être fondée que sur cette base.

Dans l'amour tous les troubles cessent. Il suffit qu'on aime Dieu pour que toutes les questions se résolvent. Lorsqu'on aimera Dieu lorsqu'on vivra dans l'amour, tout le karma sera liquidé, toutes les fautes seront effacées. Comme nous n'avons pas d'amour, la volonté de Dieu ne s'accomplit pas sur la terre. Dieu ne désire pas imposer son règne par force. Il veut que nous Le connaissions en tout qu'Amour. Aussi devons-nous suivre le chemin de bien. Quant à l'Amour, il saura venir à bout du mal.

Appliquez l'Amour et tout sera en parfait état: on supporte facilement alors les tourments et la souffrance. L'Amour est une source abondante. Tous les hommes du monde chrétien sont en retard dans l'application de l'Amour, et c'est pourquoi nous avons l'enfer actuel. Réservez à Dieu une place sacrée dans notre âme. Appliquons l'Amour Divin librement, sans règles et sans lois extérieures. Soyez indépendants et manifestez l'amour comme Dieu le manifeste envers nous. L'Amour Divin nous est nécessaire pour qu'il fasse entrer la paix dans notre pensée et le calme dans notre cœur.

La plus belle occupation dans le monde, la plus belle oeuvre est l'Amour pour Dieu. La science la plus belle est l'Amour envers Dieu. Le monde le plus beau est l'Amour envers Dieu. La plus belle des lumières est l'Amour pour Dieu.

Jusqu'à présent vous avez vécu dans une évolution du manque d'amour. A partir de ce moment vous vivrez dans une nouvelle époque qui portera en elle l'évolution de l'Amour. Dans cette évolution se manifestera tout ce que est grand, Divin. Il y aura des biens pour tous les hommes: c'est en cela qui consiste la manifestation de l'Amour. Toutes les souffrances cesseront. L'Amour de Dieu arrêtera toutes les souffrances et les convertira en bien faits Divins.

Aimez Dieu à la manière des petits enfants.

Aimez Celui qui vous a toujours aimés. Vous vivrez alors dans un monde parfait où tout est au mieux ordonné.

Et comprendrez qu'il y en a Un Qui est le chemin pour tous; qu'il y en a Un Qui est la vie pour tous; qu'il y en a Un Qui est le chemin pour l'Amour; qu'il y en a Un Qui est le chemin pour la Sagesse; qu'il y en a Un Qui est le chemin pour la Vérité, lequel est lui-même le chemin pour toutes les vertus. Et ce n'est qu'en suivant le chemin de l'Un que vous acquerrez la vraie lumière.

Редакцията доставя книгитѣ:

ЛИЦА И ДУШИ

(Физиогномични портрети)
отъ ГЕОРГИ РАДЕВЪ, срещу 30 лв.

ЛѢКУВАНЕ ЧРЕЗЪ ЦВѢТНИТЪ ЛЖЧИ

отъ А. ОСБОРНЪ-ЙИВСЪ, срещу 20 лева

Продължава подписката за
СЕДЕМНАДЕСЕТА ГОДИШНИНА
на сп. ЖИТНО ЗЪРНО
която почва отъ януарий 1943 година

Абонаментътъ остава пакъ 80 лева.

Редакцията на сп. „ЖИТНО ЗЪРНО“ и за напредъ ще се стреми да дава на своитѣ читатели избрано четиво. Списанието разчита на подкрепата на своитѣ абонати. Нека тѣ само на време да платятъ абонамента си а и да запишатъ всрѣдъ своитѣ приятели и познати поне по още единъ абонатъ. Нека посѣятъ едно „ЖИТНО ЗЪРНО“! Тѣхниятъ трудъ не ще отиде напраздно!

„ЖИТНО ЗЪРНО“ работи за изграждане на единъ новъ мирогледъ, отъ който ще се роди бжещата култура на братството между човѣцитѣ. Ето защо, който разпространява списанието, спомага за разпространяване свѣтлината на Новитѣ идеи, които Съячѣтъ така обилно прѣска; спомага за изграждане новия свѣтъ на братство и справедливостъ.

Всичко се изпраща на адресъ: „ЖИТНО ЗЪРНО“
Пощенска кутия № 270 — София
Отг. ред. Боянъ Д. Боевъ — Изгрѣвъ, София 13.

Суми се пращатъ чрезъ пощенска чекова смѣтка № 1597
Всѣка изпратена сума трѣбва да бже придружавана
съ писмо.

Adresse de la revue occulte „JITNO ZERNO“
Boîte postale № 270
SOFIA (Bulgarie)

Abonnement pour l'étranger 150 Levas ou 2 Doll.
